

УДК 81'42'276.6:62
DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-93-1>

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ

Анпілогова Є. Д.

*аспірантка кафедри англійської філології та лінгводидактики
Запорізький національний університет
вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна
orcid.org/0000-0001-6600-5849
yelyzavetaanpilohova@gmail.com*

Ключові слова: *дискурс, науково-технічний дискурс, інформативність, професійна комунікація, письмове мовлення.*

У роботі розглядаються лінгвістичні особливості науково-технічного дискурсу на матеріалі наукових статей і монографій інженерного спрямування. Необхідність у вивченні структурних і лексичних особливостей даного дискурсу зумовлена постійним рухом науки, її розвитком, прогресом, отже, появою нових специфічних термінів, фраз, словосполучень і усталених висловів, а також форм і способів комунікації в науково-технічній сфері. Наводиться визначення поняття «науково-технічний дискурс» у рамках загального лінгвістичного феномену «дискурс». Відзначено, що науково-технічний дискурс як статусно орієнтований обслуговує інституційно заданий тип комунікації та служить для обміну науково-технічною інформацією. Його прагматична спрямованість та інформативність впливають на лінгвістичні та структурні характеристики науково-технічного тексту. Зазначено, що науково-технічні тексти реалізують когнітивні функції комунікантів, завдяки чому текст і дискурс максимально наближаються один до одного у сфері науково-технічної інформації. У роботі виокремлено та проаналізовано такі особливості науково-технічного інженерного дискурсу: інформативність, точність і логічна послідовність викладу; аббревіатури та скорочення слів; наявність малюнків, таблиць, рисунків, формул, розрахунків; специфічна термінологія; уживання мовленнєвих кліше; неологізми; об'єднання синтаксичних груп; активне використання модальних дієслів, пасивного стану та наказових речень. Наведені ілюстративні приклади, джерелом яких є науково-технічні статті, монографії, мануали, інструкції інженерного спрямування. Матеріали роботи можуть бути використані в дослідженні лінгвокогнітивних і лінгвопрагматичних аспектів англійського науково-технічного дискурсу.

LINGUISTIC FEATURES OF SCIENTIFIC TECHNICAL DISCOURSE

Anpilohova Ye. D.

Postgraduate Student at the Department of English Philology and Linguodidactics

Zaporizhzhia National University

Zhukovskoho str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine

orcid.org/0000-0001-6600-5849

yelyzavetaanpilohova@gmail.com

Key words: *discourse, scientific technical discourse, informativeness, professional communication, scientific writing.*

The paper examines the linguistic features of scientific technical discourse based on the material of scientific articles and monographs on engineering. The need to study the structural and lexical features of this discourse is due to the constant movement of science, its development, progress and, accordingly, the appearance of new specific terms, phrases, word combinations and collocations, as well as forms and methods of communication in the scientific and technical spheres. The definition of the concept of “scientific technical discourse” is given within the framework of the general linguistic phenomenon “discourse”. It is noted that the scientific technical discourse as the status-oriented one is an institutionally defined type of communication and aims to the exchange of scientific and technical information. Its pragmatic orientation and informativeness affect the linguistic and structural characteristics of the scientific technical text. It is highlighted that scientific technical texts reflect the cognitive functions of communicators, due to which text and discourse are as close to each other as possible in the field of scientific and technical information. The following features of the scientific technical engineering discourse are distinguished and analyzed in the paper: informativeness, accuracy and logical sequence of presentation; abbreviations and truncated words; availability of drawings, tables, sketches, formulas, calculations; specific terminology; use of language clichés; neologisms; unification of syntactic groups; active use of modal verbs, passive voice and imperatives. Illustrative examples are provided, the source of which are scientific and technical articles, monographs, engineering manuals and instructions. The materials of the paper can be used in the study of linguistic-cognitive and linguistic-pragmatic aspects of the English-language scientific technical discourse.

Постановка проблеми. Науково-технічні досягнення в сучасному світі є невід’ємною частиною суспільства, наше пізнання навколишньої дійсності відбувається саме крізь призму сприйняття таких відкриттів. Постійний рух науки, її розвиток, прогрес і відповідні зміни зумовлюють появу нових специфічних термінів, фраз, словосполучень і усталених висловів, що стосуються науково-технічного дискурсу. Отже, перед мовознавцями постає необхідність у вивченні структурних і лексичних особливостей даного дискурсу, зокрема й з урахуванням новостворених одиниць мови. Знання, розуміння та правильна інтерпретація як нових, так і тих, що вже існують, мовних елементів науково-технічного дискурсу мають прикладне значення: полегшують і роблять більш ефективним процес роботи спеціалістів у своїй сфері діяльності, а також сприяють успішній взаємодії звичайних людей із сучасними технологіями.

Проблему визначення поняття науково-технічного дискурсу та класифікацію його лексичних і структурних особливостей у своїх наукових роботах розглядають такі українські вчені, як Ф.С. Бацевич [1], С.В. Баранова [2], І.А. Бехта [3], М.О. Вакулєнко [4], Н.Є. Доронкіна [5; 6], О.М. Ільченко [7], В.І. Карабан [8; 9], І.С. Шевченко [10].

З-поміж іноземних мовознавців, чий науковий доробок присвячено вивченню дискурсу та його жанрових особливостей, можемо виокремити Е. Benveniste [11], Е. Buysens [12], Т.А. van Dijk [13], З. Harris [14], Д. Schiffrin [15], J.M. Swales [16].

Варто зазначити, що саме науково-технічний дискурс як об’єкт лінгвістичної науки зазнає динамічних змін у зв’язку з невинним науково-технічним прогресом і потребує постійної уваги мовознавців. Постає проблема аналізу, опису й

уточнення структурних і лінгвістичних характеристик науково-технічного дискурсу.

Метою роботи є розгляд специфіки визначення поняття «науково-технічний дискурс» у рамках загального лінгвістичного феномену «дискурс», опис і класифікація його лінгвістичних особливостей.

Об'єктом вивчення є англомовний науково-технічний дискурс, представлений у наукових статтях і монографіях інженерного спрямування.

Предмет вивчення – лінгвістичні характеристики англомовних науково-технічних інженерних текстів.

Основна частина. Поняття «дискурс» є одним із ключових у лінгвістиці та водночас полісемічним терміном: наприклад, у «Словнику основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики» можна знайти понад 15 його визначень [17]. Незважаючи на те, що дослідженню проблематики дискурсу присвячено багато наукових робіт у вітчизняній і зарубіжній лінгвістиці, натепер немає єдиного узагальненого визначення терміна «дискурс», оскільки воно є дискусійним поняттям. У наших дослідженнях за основу ми взяли таке визначення [17, с. 11]: дискурс – це «ситуативно зумовлена інтерсуб'єктна мовленнєво-розумова діяльність, спрямована на взаємну орієнтацію в життєвому просторі на основі надання мовної форми семіотичної значущості».

Сучасні вчені виділяють два основні типи дискурсу: статусно орієнтований (інституційний) і особистісно орієнтований (персональний). Інституційний дискурс – це мовний феномен, що характеризується «інтелектуальною взаємодією людей», а також «являє собою обмін інформацією в їх спільній професійній діяльності» [18, с. 7]. Однією з основних характеристик інституційного дискурсу є «обслуговування певного інституційно заданого типу комунікації» [19, с. 58]. Науково-технічний дискурс розглядається нами як підтип інституційного дискурсу. Ми приймаємо визначення науково-технічного дискурсу як «сукупність усіх вербальних і невербальних засобів, які використовує людина для обміну інформацією в науково-технічній сфері спілкування» [20, с. 169].

Як підкреслюють О.Б. Гургула та В.Д. Мельник [21, с. 310], учасники науково-технічної комунікації виконують когнітивні функції, засобом реалізації яких виступають науково-технічні тексти. На думку вчених, науково-технічні тексти «перебувають у тісному зв'язку з дискурсом – як усним, так і письмовим», а текст і дискурс «у жодному іншому стилістичному полі так не наближаються один до одного, як у науково-технічній інформації».

Науково-технічний дискурс за своїм цілепокладанням є інформативним. У своїй прагматич-

ній спрямованості науково-технічний дискурс має «домінантну комунікативну функцію», оскільки та інформація, яка передається за допомогою науково-технічного дискурсу, постає «ключовим елементом, який сприймається реципієнтом повідомлення через мовленнєвий акт» [2, с. 244]. У цій же роботі стверджується, що інформативність науково-технічних текстів впливає на їхню структуру, а також підкреслює їхню «предметність, однозначність, лаконічність і доказовість». Ми погоджуємось з тезою, що основне прагматичне завдання науково-технічного дискурсу полягає в донесенні визначених фактів та інформації до уваги читача.

У своїх дослідженнях, присвячених науково-технічному перекладу та його особливостям, вітчизняний мовознавець А.Я. Коваленко відзначає наявність складних синтаксичних конструкцій у тексті, його насиченість синтаксичними та лексичними штампами, поєднання безсуб'єктного способу викладу з вираженням суб'єктивної думки автора, широке використання символів, формул, таблиць [22, с. 111]. Як характеристики науково-технічного дискурсу також виокремлено лексичну, синтаксичну та композиційну стереотипізацію та регламентований характер використання емоційних можливостей.

Нами була проаналізована спеціалізована англомовна науково-технічна література, зокрема монографії та наукові статті інженерного спрямування, що дозволило виявити й узагальнити структурні та лінгвістичні особливості письмового науково-технічного інженерного дискурсу.

1. Інформативність і логічна послідовність – це перше, що варто виділити як відмітну рису науково-технічного дискурсу. Важливо зазначити, що використання образних засобів зведено до мінімуму, а основними характеристиками дискурсу виступають інформативність, точність, зв'язність тексту, чітка послідовність викладу. Точність викладу передбачає вибір однозначно прийнятних мовних одиниць і засобів. Інтелектуальна природа науково-технічного дискурсу зумовлює логіку мови та сувору послідовність викладу інформації.

2. Наявність аббревіатур або скорочення слів. Суспільний прогрес, цифровізація, збільшення потоку інформації зумовлюють появу все більшої кількості нових понять і відповідних аббревіатур. Вони забезпечують швидке написання та зберігають час і простір, оскільки дані передаються у стислому вигляді. До класичних аббревіатур науково-технічного інженерного дискурсу ми можемо віднести такі приклади: *AC* – *alternating current* (змінний струм), *FEA* – *finite element analysis* (метод скінченних елементів), *HRSA* – *head resistant super alloys* (жароміцні суперсплави).

Окремий вид аббревіатур становлять так звані «мішані аббревіатури». Ідея таких скорочень поля-

гає в тому, що вони поєднують у собі початкову частину від одного слова та кінець іншого слова, або першу літеру, яка є скороченням від одного слова, та інше слово цілком, наприклад: *H-bomb* – *hydrogen bomb* (воднева бомба), *X-ray* – *X-radiation* (рентген).

Ще одним підпунктом можемо виокремити аббревіатури-скорочення за кількома літерами, коли вказується лише початок слова або основні приголосні, які використані в цьому терміні, наприклад: *CTR* – *centre*, *DWG* – *drawing*, *ELEC* – *electrical*, *HOR* або *HORIZ* – *horizontal*, *NOM* – *nominal*, *MAX* – *maximum*, *MIN* – *minimum*, *TEMP* – *temperature*.

Ми також можемо виділити наявність у науково-технічному інженерному дискурсі акронімів, або аббревіатур, які складаються з початкових літер необхідного словосполучення-терміна, наприклад: *CAD* – *Computer Aided Design*, *CAM* – *Computer-Aided Manufacturing*, *IQC* – *Internal Quality Control*, *OQC* – *Outgoing Quality Control*.

Скорочені (усічені) слова теж можуть уважатися лінгвістичною особливістю, притаманною науково-технічним текстам. Прикладами таких слів слугуватимуть *cab* замість *cabin*, *enr* замість *engineer*, *lab* замість *laboratory*, *prof* замість *professional* тощо.

Ці короткі слова однаково вживаються як у типових документах (креслення, технологічні/маршрутні карти, посібники, інструкції, мануали, схеми тощо), так і в неофіційному спілкуванні чи неофіційному діловому листуванні.

У письмовому мовленні ми також досить часто можемо натрапити на скорочення одиниць фізичних величин: *Fahr* (*Fahrenheit*), *dB* (*decibels*), *gr*, *kg*, *km*, *m*, *m/s* (*meters per second*) тощо.

Однак варто зазначити, що інженерна сфера є великою галуззю знань, яка містить величезну кількість скорочень. Не всі аббревіатури зрозумілі кожному фахівцеві, оскільки ця сфера охоплює низку спеціалізованих областей. Отже, характер аббревіатур у тексті залежить від конкретної вузької спеціалізації. Так, наведені вище приклади взято з мануалу [23] для працівників металургійної промисловості.

Як відомо, сучасні технології й інтернет впливають на мову; для спрощення сприйняття великого потоку інформації обмін даними часто відбувається за допомогою символів, які легше засвоюються людиною. Отже, аббревіатури сприяють стисненню деяких даних у дискурсі, що робить його більш лаконічним.

3. Малюнки, таблиці, рисунки, формули, розрахунки. Відмітною рисою інженерного дискурсу є наявність креслень, зведених таблиць, математичних формул і розрахунків. Ці елементи зрозумілі тільки фахівцям в даній галузі. Такий текст

несе велике смислове навантаження та надає всю необхідну інформацію спеціалісту.

4. Термінологія є одним із найважливіших параметрів будь-якого типу дискурсу. Науково-технічна термінологія складається зі слів або словосполучень, що позначають поняття приладів, інструментів, механізмів, частин, робочих операцій тощо. У науково-технічному дискурсі специфічна термінологія несе значне смислове навантаження та є досить поширеною.

М.О. Вакуленко стверджує, що наявність специфічної термінології – це основна риса мовного характеру, притаманна науково-технічному дискурсу [4, с. 27]. Терміни набувають усталеного значення в кожній окремій професійній галузі, але вони можуть втрачати свій сенс і більше не сприйматися учасниками комунікативного процесу як щось однозначне та зрозуміле за межами професійного використання. Отже, серед основних лексичних складнощів для мовознавців під час роботи з науково-технічним дискурсом можуть бути саме терміни через їхню багатозначність залежно від контексту: у різних науках та сама мовна одиниця набуває різного значення та може мати множинне трактування.

Терміни та ключові слова, що використовуються в дискурсі, утворюють тезаурус, який допомагає зрозуміти конкретну галузь знань і формує цілісне уявлення про дискурс.

5. Неологізми. Ще одна особливість науково-технічного дискурсу – постійна поява неологізмів, що свідчить про інтенсивний розвиток науки та технологій. Причина виникнення неологізмів в інженерному дискурсі – потреба в описі нового винаходу/функції/приладу/технічного аспекту процесу тощо. Приклади неологізмів: *building biology* (екобудівництво); *de-risk* (зменшити ризик); *three-dimensional/2D modeling* (створення макетів на комп'ютері у тривимірному чи двовимірному просторі); *to science* (розв'язати проблему за допомогою наукового підходу); *to version* (створити нову версію чогось); *upgrade* (оновлення, модернізація програмного забезпечення, обладнання) тощо.

6. Мовленнєві кліше. У науково-технічних текстах активно використовуються шаблонні фрази й усталені вислови, зрозумілі комунікантам. Приклади мовленнєвих кліше: *an example is shown opposite/below/above*; *as a method of*; *be divided into*; *be necessary to limit*; *depends on*; *for a small/big amount of*; *for the purpose of*; *include the following*; *in most cases*; *it is stressed that*; *summing it up*; *the reason for this is*; *with the aid of* тощо.

7. Модальні дієслова. У технічній документації, інструкціях з експлуатації та техніки безпеки постає необхідність виразити можливість виконання визначених дій, дозвіл або заборону. Цим

пояснюється широке вживання модальних дієслів, як-от *can, may, must, need, should*.

8. Пасивний стан. Ще однією лінгвістичною особливістю науково-технічного дискурсу є інтенсивне використання пасивного стану. Це зумовлено тим, що часто виконавець дії очевидний або не такий значущий, як результат цієї дії.

9. Синтаксичні групи. Коли йдеться про структурні та лексичні особливості науково-технічного дискурсу, важливо зазначити і граматичний аспект, а саме – наявність значної кількості складнопідрядних речень і ускладнених речень. Ми також можемо зацентувати увагу на вживанні слів, що походять від злиття цілих синтаксичних груп: *air-powered tools* (замість *tools powered by air*); *carbide-reinforced steel* (замість *steel reinforced by carbide*); *noise-induced hearing loss* (замість *hearing loss induced by noise*); *work-related injuries and diseases* (замість *injuries and diseases related with work*).

Використання цих конструкцій акцентує увагу адресата на головній фразі, що несе основне смислове навантаження. Складні слова в науково-технічному дискурсі є звичайним явищем, оскільки вони допомагають зробити дискурс більш містким без втрати повноти картини.

10. Наказові (спонукальні) речення слугують ще однією характеристикою науково-технічного дискурсу, вони насамперед використовуються в інструкціях із застосування; їхня мета полягає в тому, щоб показати послідовність дій (інструкції), заборону або необхідність якоїсь дії. Наказові речення зазвичай не мають теми речень, оскільки в цьому немає потреби. Такі інструкції адресовані другій особі: *do not allow, do not change, do not use, keep, never check, remove, use*. Також можливе використання інших наказових речень, до складу яких входять такі присудки: *clean, don't attempt, don't drop, remove, replace, report, take care, turn on/off* тощо.

Висновки. Отже, науково-технічний дискурс є підтипом інституційного дискурсу і, як і будь-який мовний феномен, має свої лінгвістичні особливості, притаманні тільки йому. Виявлені та проаналізовані лінгвістичні особливості письмового науково-технічного інженерного дискурсу, що дозволяє проводити подальші дослідження цього явища, як-от вивчення екстралінгвістичних особливостей. Перспективними напрямками розроблення також вважаємо дослідження лінгвопрагматичних і лінгвокогнітивних аспектів науково-технічного інженерного дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф.С. Проблеми і термінологічний апарат сучасної лінгвістичної прагматики. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2008. № 620. С. 250–253.
2. Сусіденко Є.М., Баранова С.В. Відтворення особливостей науково-технічного тексту в перекладі. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». 2020. Т. 31. № 2. Ч. 2. С. 243–248.
3. Бехта І.А. Парадигматика наукових підходів до дослідження тексту. *Вербальні та невербальні особливості дискурсу різножанрової типології* : збірник наукових праць. Львів : ПП «Арал», 2006. С. 29–34.
4. Вакуленко М.О. Сучасні проблеми термінології та української наукової термінографії. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2009. 64 с.
5. Доронкіна Н.Є. Особливості дискурсу науково-технічних статей. *Взаємодія одиниць мови та мовлення: комунікативно-когнітивний, соціокультурний, перекладознавчий і методичний аспекти* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2013. С. 9–13.
6. Doronkina N.Ye. The features of causal link in technical research papers. *Вісник національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Серія «Філологія, педагогіка». 2015. Вип. 5. С. 63–68.
7. Ільченко О.М., Шелковнікова З.Б. Науковий дискурс: шляхи до (взаємо)розуміння. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. 2008. № 2. С. 131–139.
8. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч. I. Вінниця : Нова книга, 2001. 271 с.
9. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч. II. Вінниця : Нова книга, 2001. 303 с.
10. Шевченко І.С., Морозова О.І. Проблеми типології дискурсу. *Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен* : монографія / за заг. ред. І.С. Шевченко. Харків : Константа, 2005. С. 233–236.
11. Benveniste É. Problèmes de linguistique générale II. Paris : Gallimard, 1974. 288 p.
12. Buysens E. De l'abstrait et du concret dans les faits linguistiques : La parole – le discours – la langue. *Acta Linguistica*. Copenhagen, 1942. Vol. 3. Iss. 1. P. 17–23.
13. Dijk T. A. van. Introduction : discourse as a new cross-discipline. *Handbook of Discourse Analysis. Vol. 1 : Disciplines of Discourse*. New York : Academic Press, 1985. P. 1–10.
14. Harris Z.S. Language and Information. New York : Columbia Univ, Pr., 1988. 120 p.
15. Schiffrin D. Approaches to Discourse. Oxford UK & Cambridge USA : Blackwell, 1994. 470 p.

16. Swales J.M. Genre Analysis. English in academic and research settings. Cambridge : Cambridge University Press, 1990. 260 p.
17. Мартинюк А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. 196 с.
18. Андрущенко В.П., Силадій І.М. Поняття педагогічного дискурсу в сучасних наукових дослідженнях. *Вища освіта України*. 2018. № 1. С. 5–11.
19. Фролова І.Є. Стратегія конфронтації в англomовному дискурсі : монографія. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. 344 с.
20. Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української мови. Тернопіль : Навчальна книга, 2000. 248 с.
21. Гургула О.Б., Мельник В.Д. Тексти науково-технічного стилю в перекладацькому аспекті. *Молодий вчений*. 2017. № 3. С. 310–314.
22. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу : підручник. Київ : Інкос, 2002. 317 с.
23. Code of practice on safety and health in the iron and steel industry. *International Labour Office*. Geneva. 2005. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/ed_protect/protrav/safework/documents/normativeinstrument/wcms_112443.pdf.
4. Vakulenko, M.O. (2009). Suchasni problemy terminolohii ta ukraïnskoi naukovoï terminohrafiï [Modern problems of terminology and Ukrainian scientific terminology]. Kyiv : VPTs “Kyivskiy universytet” [in Ukrainian].
5. Doronkina, N.Ye. (2013). Osoblyvosti dyskursu naukovo-tekhnichnykh stateï [Peculiarities of the discourse of scientific and technical articles]. *Vzaiemodiiia odynyts movy ta movlennia: komunikatyvno-kohnityvni, sotsiokulturnyi, perekladoznavchyi i metodychnyi aspekty: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnii konferentsii [Interaction of language units and speech: communicative-cognitive, sociocultural, translational and methodical aspects: materials of the International scientific and practical conference]*. Kyiv, 9–13 [in Ukrainian].
6. Doronkina, N.Ye. (2015). The features of causal link in technical research papers. *Visnyk natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy “Kyivskiy politekhnichnyi instytut”. Seriiia “Filolohiia, pedahohika” [Bulletin of the National Technical University of Ukraine “Kyiv Polytechnic Institute”. Series “Philology, pedagogy”]*. Issue 5, 63–68.
7. Ilchenko, O.M., & Shelkovnikova, Z.B. (2008). Naukovyi dyskurs: shliakhy do (vzaiemo) rozuminnia [Scientific discourse: ways to (mutual) understanding]. *Linhvistyka XXI stolittia: novi doslidzhennia i perspektyvy [Linguistics of the 21’st century: new research and perspectives]*, 2, 131–139 [in Ukrainian].
8. Karaban, V.I. (2001). Pereklad anhliiskoi naukovoï i tekhnichnoi literatury. Ch. I [Translation of English scientific and technical literature. P. I]. Vinnytsia : Nova knyha [in Ukrainian].
9. Karaban, V.I. (2001). Pereklad anhliiskoi naukovoï i tekhnichnoi literatury. Ch. II [Translation of English scientific and technical literature. P. II]. Vinnytsia : Nova knyha [in Ukrainian].
10. Shevchenko, I.S., & Morozova, O.I. (2005). Problemy typolohii dyskursu [Problems of discourse typology]. *Dyskurs yak kohnityvno-komunikatyvnyi fenomen : monohrafiia / za zah. red. I.S. Shevchenko [Discourse as a cognitive-communicative phenomenon: monograph / ed. I.S. Shevchenko]*. Kharkiv : Konstanta, 233–236 [in Ukrainian].
11. Benveniste, É. (1974). Problèmes de linguistique générale II. Paris : Gallimard.
12. Buysens, E. (1942). De l’abstrait et du concret dans les faits linguistiques : La parole—le discours—la langue. *Acta Linguistica*. Copenhagen, Vol. 3, Iss. 1, 17–23.
13. Dijk, T.A., van (1985). Introduction : discourse as a new cross-discipline. *Handbook of Discourse Analysis, Vol. 1: Disciplines of Discourse*. New York : Academic Press, 1–10.

REFERENCES

1. Batsevych F. (2008). Problemy i terminolohichniy aparat suchasnoi linhvistychnoi prahmatyky [Problems and terminological apparatus of modern linguistic pragmatics.]. *Visnyk nats. un-tu “Lvivska politekhnika”. Seriiia “Problemy ukraïnskoi terminolohii” [Bulletin of National University “Lviv Polytechnic”. Series “Problems of Ukrainian Terminology”]*, 620, 250–253 [in Ukrainian].
2. Susidenko, Ye.M., & Baranova, S.V. (2020). Vidtvorennia osoblyvostei naukovo-tekhnichnoho tekstu v perekladï [Reproduction of features of scientific and technical text in translation]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu im. V.I. Vernadskoho. Seriiia “Filolohiia. Sotsialni komunikatsii” [Scientific notes of the Tavri National University named after V.I. Vernadskiy. Series “Philology. Social communications”]*, 31 (2), Part 2, 243–248 [in Ukrainian].
3. Bekhta, I.A. (2006). Paradyhmatyka naukovykh pidkhodiv do doslidzhennia tekstu [Paradigmatics of scientific approaches to text research]. *Verbalna neverbalni osoblyvosti dyskursu riznozhanrovoi typolohii : zbirnyk naukovykh prats [Verbal and non-verbal features of discourse of various genres typology : Collection of scientific papers]*. Lviv : PP “Aral”, 29–34 [in Ukrainian].

14. Harris, Z.S. (1988). *Language and Information*. New York : Columbia Univ Pr.
15. Schiffrin, D. (1994). *Approaches to Discourse*. Oxford UK & Cambridge USA : Blackwell.
16. Swales, J.M. (1990). *Genre Analysis. English in academic and research settings*. Cambridge : Cambridge University Press.
17. Martyniuk, A.P. (2011). *Slovyk osnovnykh terminiv kohnityvno-dyskursyvnoi linhvistyky* [Dictionary of basic terms of cognitive-discursive linguistics]. Kharkiv : KhNU imeni V.N. Karazina [in Ukrainian].
18. Andrushchenko, V., & Syladii, I. (2018). *Poniattia pedahohichnoho dyskursu v suchasnykh naukovykh doslidzhenniakh* [The concept of pedagogical discourse in modern scientific research]. *Vyshcha osvita Ukrainy* [Higher education of Ukraine], 1, 5–11 [in Ukrainian].
19. Frolova, I.Ie. (2009) *Stratehiia konfrontatsii v anhlovnomu dyskursi : monohrafiia* [Confrontation strategy in English discourse: monograph]. Kharkiv : KhNU imeni V.N. Karazina [in Ukrainian].
20. Ponomariv, O.D. (2000). *Stylistyka suchasnoi ukrainskoi movy* [Stylistics of the modern Ukrainian language]. Ternopil : Navchalna knyha [in Ukrainian].
21. Hurhula, O.B., & Melnyk, V.D. (2017). *Teksty naukovo-tekhnichnoho styliu u perekladatskomu aspekti* [Texts of scientific and technical style in the translation aspect]. *Molodyi vchenyi* [Young scientist], 3, 310–314 [in Ukrainian].
22. Kovalenko, A.Ya. (2002). *Zahalnyi kurs naukovo-tekhnichnoho perekladu : pidruchnyk* [General course of scientific and technical translation: textbook]. Kyiv : Inkos [in Ukrainian].
23. *Code of practice on safety and health in the iron and steel industry*. International Labour Office, Geneva. 2005. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/ed_protect/protrav/safework/documents/normativeinstrument/wcms_112443.pdf.